

کنگره های ایران‌شناسی

با پیشرفت و توسعه همه جانبه علوم و فنون در جهان ، بشر هر روز به موضوعات جدید و تازه‌ای دست می‌یابد که این دست-آوردها در مجموع حرکت چرخهای پیشرفت گیتی را سریع‌تر مینماید. بدین سبب تحقیق و تتبع بعنوان پایه و اساس این پیشرفت‌ها مورد توجه خاص همگان می‌باشد .

در این مهم وظیفه دانشمندان و پژوهندگان کشورما که در طول تاریخ همواره پرچمدار و پایه گزار تحقیق و نوآوری های مهمی برای مردم میهن ما و کلیه جهانیان بوده‌اند رسالتی است مهم و خطیر .

خوشبختانه در سالهای اخیر با الهام از منویات و حمایت اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بزرگ ارتشتاران توجه بارزش های معنوی فرهنگ ملی ، تحقیق در مسایل گوناگون علمی و اجتماعی در دستور کار بسیاری از مراکز علمی و سایر مؤسسات اداری و خصوصی کشور قرار گرفته است و عده‌ای از هموطنان دانشمندان در موضوعات گوناگون مشغول بررسی و تحقیق می‌باشند.

از آنجا که تحقیق و بررسی در انحصار و اختیار اشخاص و گروه خاصی نیست همه محققین و پژوهشگران کشور ما بنحوی مورد تشویق و حمایت قرار میگیرند تا جایی که بهمین منظور همه ساله طی مراسم ویژه‌ای که از طرف بنیاد پهلوی برگزار میگردد مؤلفین و مترجمین بهترین کتب در رشته های گوناگون به پیشگاه مبارک شاهنشاه آریامهر معرفی شده و مفتخر به دریافت جوایز ارزنده‌ای از دست مبارک شاهنشاه میگردند. هم چنین در سالهای اخیر از طرف علیاحضرت شهبانوی ایران نیز به بهترین محقق در رشته های گوناگون علمی جوایزی اهداء میگردد.

برای کشور پرافتخاری مانند ایران بحق حفظ و حراست فرهنگ ملی و درک و انجام رسالت تاریخی و انسانی قوم ما در این عصر مهم و دشوار است ولی با ایمان و علاقه و اعتقاد و درک محتوای این مسئولیت انجام آن سهل و آسان میگردد.

در این عصر با الهام از منویات اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بزرگ ارتشتاران در اجرای این هدف اساسی تحقیقات در زمینه های ملی و اجتماعی بصورت گسترده‌ای افزایش یافته است و مؤسسات و دانشمندان کشور ما با میل و رغبت بیشتری به پژوهش و تفحص می‌پردازند. بحق کوشش و فعالیت دانشمندان ما در زمینه های علمی و صنعتی باید بیشتر و سریع‌تر از سایر ممالک جهان باشد تا فاصله‌ای که در قرون گذشته پیش آمده است جبران نمائیم.

معرفی هرچه بیشتر میراث فرهنگی نیاکان ما که یادآور دوران شکوه و جلال تاریخ جهان است بمعهد همه ایرانیان پاک سرشتی است که در این مرز و بوم با سربلندی و افتخار زیر پرچم سه رنگ مقدس ایران زندگی میکنند. پژوهش و مطالعه در رشته‌های

گوناگون تحقیقات ایران‌شناسی بیش از سایرین بعهده ما محول شده است زیرا در اعصار گذشته در اکثر رشته های علوم دانشمندان بنامی داشته‌ایم که نظریات و تجربیات آنان هنوز هم مورد قبول و استفاده دانشمندان مراکز علمی جهان می‌باشد و اکنون در این دوران مهم باید همه ما با پیگیری و آگاهی از دانش گذشتگان خود پژوهشهای آنان را دنبال نمائیم .

در اجرای این هدف مقدس مطالعه و تحقیق در زمینه های ایران‌شناسی شامل : تاریخ و جغرافیا ، معارف اسلامی ، زبان و دستور فارسی ، فلسفه ، عرفان ، باستان‌شناسی و هنر و سایر علومی که ایرانیان پایه‌گزار آن بوده و یا در بسط و توسعه آن سهم بسزائی داشته‌اند هم‌اکنون بشکل نیکوئی شکل گرفته و مستمرگشته است .

بطوریکه در شهریور ماه جاری «سومین کنگره ایران شناسی ۱۰ تا ۱۷ شهریور» در تهران ششمین کنگره «تحقیقات ایرانی در تبریز ۱ تا ۶ شهریور» و سومین کنگره جغرافی دانان ایران «۹ تا ۲۲ شهریور» در تهران برگزار گردید .

گرد هم‌آئی دانشمندان ایرانی در رشته های مختلف ، ارائه طریق و آشنائی آنان با تحقیقات یکدیگر و دعوت از ایران‌شناسان سایر کشورها در عمل ایجاد محفلی است برای انجام رسالت تاریخی و توجه همگان به نتایج تحقیقات آنان که نتیجه ارزنده آن شناساندن تاریخ و فرهنگ شکوهمند ایران به جهانیان میباشد که مجله بررسیهای تاریخی از ابتدای انتشار تاکنون این هدف را سرلوحه کار خود قرار داده است .

سومین کنگره جهانی ایران‌شناسی کنگره بین‌المللی پژوهش‌های میترائی

سومین کنگره از سلسله کنگره های جهانی ایران شناسی که از سال ۱۳۴۶ هرچهار سال یکبار توسط کتابخانه پهلوی در ایران برگزار میشود ، در بامداد روز دو شنبه ۱۰ شهریور ماه ۱۳۵۴ (اول سپتامبر ۱۹۷۵) ، تحت سرپرستی عالیہ علیا حضرت شهبانوی ایران و با پیام معظم‌لها در تهران گشایش یافت .

این تصمیم در نخستین کنگره ایران شناسی سال ۱۳۴۶ که توسط اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بزرگ ارتشتاران گشایش یافت اتخاذ شد و براساس آن دومین کنگره در سال ۱۳۵۰ همزمان با جشن دو هزار و پانصدمین سال بنیانگذاری شاهنشاهی ایران در شیراز تشکیل گردید .

کلیه مباحثات و سخنرانیهای این کنگره به موضوع واحد «مطالعات میترائی» یعنی یکی از درخشان ترین و عالی ترین فصول تاریخ اندیشه و فرهنگ نژاد ایرانی و بررسی در زمینه گسترش شگفت‌انگیز این آئین در سراسر جهان متمدن باستانی و تأثیر آن در تحول فرهنگی و اجتماعی جامعه بشری ، بخصوص اثر عمیق آن در عالم مسیحیت اختصاص داشت و یکصد دانشمند ایران شناس خارجی که همه آنها متخصص مطالعات میترائی و دارای آثار تحقیقی در این باره هستند از ۲۲کشورجهان (به ترتیب الفبائی: آلمان، اتحاد جماهیرشوروی، اتریش، اسپانیا، استرالیا، انگلستان، ایالات متحده آمریکا، ایتالیا، ایرلند، بلژیک، پاکستان، ترکیه ، رومانی ، ژاپن ، سوئد ، سوئیس ، فرانسه ، لبنان ، مائزی، مجارستان ، هلند و هند) و بیست دانشمند ایرانی که عموم آنها نیز در رشته پژوهش‌های مهر شناسی سابقه کار و تخصص دارند شرکت نمودند . در جلسات این کنگره که یکپفته بطول انجامید

۵۷ سخنرانی ایراد گردید که کلیه آنها و همچنین سایر مقالاتی که فرصت قرائت آنها نبود و یا بعداً تهیه خواهد شد باضافه فهرست کامل اسامی دانشمندان ایرانی و خارجی عضو کنگره و شرح حال و بخصوص فهرست آثار و تتبعات و تحقیقات آنان درباره ایران در نشریه خاصی همراه با گزارش کامل کارکنگره توسط کتابخانه پهلوی انتشار خواهد یافت که در اینجا احتیاجی به توضیح بیشتر ضروری بنظر نمیرسد.

ششمین کنگره تحقیقات ایرانی

تبریز ۱ تا ۶ شهریور ماه ۱۳۵۴

در امثال فرمان اعلیحضرت همایون شاهنشاه آریامهر بزرگ ارتشتاران مبنی برشناخت هرچه بیشتر مبانی فرهنگ ملی از جنبه‌های مختلف تخصصی و همچنین به منظور فراهم آوردن امکانات لازم برای عرضه آخرین پژوهشهای دانشمندان و ایجاد تحرك بیشتر در دانش پژوهان جوان، دانشگاهها و مراکز پژوهشی کشور اقدام به برگزاری کنگره تحقیقات ایرانی کردند و لزوم تداوم این انجمن علمی و ملی را وجهه همت خود قرار دادند.

نخستین اجلاس این کنگره در شهریور ماه ۱۳۴۹ با پیام الهام بخش شاهنشاه در دانشگاه تهران گشایش یافت و جلسات بعدی این مجلس علمی بشرح زیر برگزار شده است.

- دانشگاه فردوسی - مشهد ۱۱ تا ۱۶ شهریور ماه ۱۳۵۰.
- بنیاد فرهنگ ایران - تهران ۱۱ تا ۱۶ شهریور ماه ۱۳۵۱.
- دانشگاه پهلوی - شیراز ۱۱ تا ۱۶ شهریور ماه ۱۳۵۲.
- دانشگاه اصفهان ۱۱ تا ۱۶ شهریور ماه ۱۳۵۳.

وامسال نیز این کنگره در دانشگاه آذربادگان تبریز از ۱ تا

۶ شهریور ماه ۱۳۵۴ برگزار گردید.

- کنگره امسال شامل شعبه‌های زیر بود .
- ۱- زبان فارسی (دستور و زبان شناسی) .
 - ۲- ادبیات فارسی .
 - ۳- ادبیات معاصر .
 - ۴- فرهنگ عامه و گویشهای ایرانی .
 - ۵- تاریخ و جغرافیای تاریخی ایران در دوره اسلامی .
 - ۶- کتاب شناسی و نسخه شناسی .
 - ۷- فلسفه و عرفان .
 - ۸- علوم و معارف اسلامی .
 - ۹- تاریخ و فرهنگ ایران باستان .
 - ۱۰- باستان شناسی و هنر .
 - ۱۱- بررسی مسایل و مشکلات مربوط به تحقیقات ایرانی (بحث و سمینار) .
- رئیس کنگره ششم آقای دکتر محمد علی فقیه رئیس دانشگاه آذربایجان و دبیر ثابت کنگره آقای ایرج افشار میباشد .
- پس از سرود شاهنشاهی در ساعت ۹ بامداد کنگره توسط تیمسار سپهبد اسکندر آزموده استاندار آذربایجان شرقی افتتاح گردید و آقای دکتر قاسم معتمدی رئیس دانشگاه اصفهان و رئیس پنجمین کنگره تحقیقات ایرانی و سپس آقای دکتر محمد علی فقیه مطالبی ایراد نمودند .
- در این کنگره ۲۱۳ نفر دانشمند که همگی از استادان و محققان کشور میباشند سخنرانی نمودند ۵ نفر آنان در جلسات عمومی که در روز های کنگره قبل از کار جلسات شعبه‌ها همه روزه در تالار خواجه رشیدالدین تشکیل میگرددید و ۲۰۸ نفر در شعبه های فوق سخنرانی نمودند . امید است با چاپ سخنرانی‌های دانشمندان مجموعه کامل و ذیقیمتی در دسترس علاقمندان به تاریخ و فرهنگ ایران و خصوصاً دانشجویان قرار داده شود .